

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre — — 240 L | Negyed évre — 60 L
Fél évre — — 120 „ | Egyes szám ára — 6 „
Nyilttér szavanként 6 L.

Alapította: Ifj. Szántó Károly.
Felelős szerkesztő: Dr. BOCZ SOMA
Kiadóhivatal: „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“

Megjelenik minden vasárnap.
Mindennemű pénzküldemények a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ címére küldendők.
Hirdetések árszabály szerint. — Kéziratok nem adatnak vissza

Mi mulik Anglián?

Az elmúlt hetekben az angol parlament egyik képviselője meginterpellálta a britt birodalom kormányelnökét az utódállamok kisebbségeinek — köztudomás szerinti — elnyomásban sanyalódó sorsa felől.

Azt várta volna a világ igazságos és pártatlan közvéleménye, hogy az interpelláló szavaira, olyan választ fog adni az emberi jogok védelmezésének leghivatottabb öre, ami a nagy britt nemzet igazságszerető és az elnyomottakat védelmező tradícióihoz méltán lesz illő mindenekben. De, sajnos, az angol miniszterelnök, olyan szégyenletes kibuvóval odázta el lelkiismeretbeli kötelezettségének parancsszavát, a mi nemcsak a nagy nemzetek politikai érzéstelenségére, de az egész béke felletti örökös farsangi hacacaréjára, ráveti a lelketlenség sötét foltjait.

Az interpelláció azt kérte a britt kormányfőtől, hogy Anglia lépjen fel érelyesen és követelje a győztesektől, hogy a békeszerződésekben foglalt kötelezettségeiket teljesítsék a jogaruk alá juttatott kisebbségekkel szemben és hogy szüntessék be elnyomó és emberietlen elbánásukat azokkal a népmilliókkal, akiknek polgári és emberi szabadságaik érintetlen épségben hagyására: ünnepélyesen elkötelezték magukat a békeszerződések aláírásakor. Egyszóval azt kívánta az interpelláció, hogy a felszabadítás ne legyen csak ronda torzó, elnyomó zsarnokság!

Az angol miniszterelnök nagy dip-

lomata simándisággal válaszolt, de olyan kigyóhoz illő elsurranással csuszott ki a kertelés nélküli nyílt szívvallástól, hogy az: az összes kisebbségekben a legnagyobb megdöbbenést váltotta ki. Bármint hangzott is el kenetteljes, de furfangos válasza, szavainak értelme csak az lehet, hogy ő még nem olvasott egyetlen kisebbségi egyén bőrének lenyuzásáról, keréketöréséről, nyelvvel való fölakasztásáról, vagy tüzes vassal való megégetéséről, amiért is nem látja időszerűnek az interpelláló képviselőnek beavatkozást és kikényszerítést sürgető indítványát.

Nagyon szép! Csak akkor lesz hát időszerű a világ ítélő areopágjának beavatkozásáról tanácskozni, ha éppen vassal sütögetik már a husunkat s ha bocskorszijjat hasigatnak hátunkból és ha elevenen kettévágnak, hogy úgy vessenek be a Baragán morotvákba halakat táplálni, mint ahogy Néró császár megtette már e latin kéztrükköket az első keresztyén mártirokkal. Szóval: mindaddig mi nem leszünk „időszerűek“, míg valóságos és tényleges mártirokká nem avanzsálunk! Meg vagyunk hatva mód felett e dicső és gyönyörűségnek ígérkező prespektívánktól, ahová a britt miniszterelnök ur beállított minket az ethikai igazság kifejlésének zordon utjában s nem tudunk hová lenni az örömtől, hogy pátronusaink ilyen keresztyéni gyöngédséggel fonják fejünk fölé a mártir glória dicsővezte fénykoronáját!

Azonban ahogy a meghatódottságból és örömből szerencsénk van magunkra

is eszmélni, mindjárt sietünk kijelenteni, hogy erre a fényes jövődre: nem reflektálunk!

Mi jól tudjuk, hogy akik, — mint felszabadítók, — a Monarchia szétarabolása után, uralkodói jogokat nyertek fölöttünk, azok egyuttal pátronusi kötelezettségeket is vállaltak. Ez pedig azt teszi, hogy a felszabadítók nem válhatnak zsarnokokká, mert ilyen aspirációk mellett még egy hulló falevelet sem kebelezhetek volna be az egykori Magyarországból. Sőt, hogy a fölszabadulás örömmámorától megittasulva, ne ragadtathassa el magát egyetlen utódállam sem a zsarnokság s a kizsákmányolás tenyeret és zsebet bizsergető „átlényegülésnek“ extázisába, azért e „felszabadítási betegség“ elkerülése végett, tételes törvényeket íratott alá a világ erkölcsi lelkiismerete a győzőkkel. Ezek a törvények a mi oltalom-leveleink a martirsági dicsőséggel szemben!

Mi igaz, hogy 10 év alatt néma méltósággal túrtünk. Bocskorszijjat éppen nem hasítottak a hátunkból, de ütöttek, potyoltak eleget. E sorok írója is kikapta bőségesen a felszabadulási porciót. Halaknak sem dobtak oda, de a kidobott magyar tisztviselők példátlan sorsa mi egyéb, ha nem egy új módja a csendesen és részletekben való életöklésnek? Tüzes vasakkal nem sütögettek ugyan, de gyermekeinknek elgáncsolása kulturánktól és nyelvünktől, mi egyéb, ha nem a legkinzőbb tűzpróba a felszabadítási inkuizíciós állapotban?

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

A villanyos.

Írta: BALLA S.

Minden szombaton este átrándultunk Budára. Egy építész fiatal feleségével, távoli rokonuk Ella iparművésznő (ma már „beérkezett márka“) és néhány fiatalember. Volt egy állandó kedves korcsmánk a Virág utcában, elragadó lila akácós lugassal. Sokszor ránk hűvösödött a reggel. Ella volt a társaság lelke. Nyulánk, finom vonalú alak és valami csodás szemü. Juhász a kis ügyvéd aki tüzzel hajtogatta nekem mikor hazafelé baktattuk egy ilyen „vig szombat“ után:

— Olyan kérlek a szeme mint egy párás felületű tó tükre.

Érdekes volt az egész leány. A férfi uralkodni vágyásnak, önállóságának egy szellemes keveréke elegyedett benne, a hangulatok örök kutatásával és azok érzélgős kiaknázni tudásával. Szeszélyes volt mint egy gyerek, néha meg szelid és simulékony. Ha már csak a mi társaságunk maradt a petro-

leum lámpás kerti asztal körül, énekelte. Althangja úgy sirta bele lelkünkbe leányságának elsiratott, hervadó románcait, mint egy távoli bus hangu hegedűszó zokogása...

... Ránk hajnalodott megint. Valaki azt indítványozta, hogy ostromoljuk meg az első villanyos kocsit, amely átmegey Pestre.

— Én nem megyek — tagolta a szót szinte indulattal Ella. — Elfordult és lebamult a Dunára, annak jeléül, hogy itt minden rábeszélés felesleges.

— Hagyjátok rá, művészszeszély, — sugta a társaságnak az építészne és elbucszott tőle:

— Nem erőszakollak Ella, mert ismerlek, és megértelek...

— Fáj a fejem, sétálni fogok egyet fel a Citadellához, — vágott szavába Ella.

— Magával tarthatok Ella — kérdeztem.

— Ha kedve van egy ilyen különcöt kísérni, — viszonzá mosolyogva, — csak jót fog tenni magának is a séta.

Szóltan volt. Nem zavartam én sem. A fejemben valpurgiszi zürzavarban kóvályogtak

az elhunyt éjszaka hangjai: pohárcsörömpölés, ének, kacagás.

Leült egy kötömbre. Én mellé.

— Maga most azt hiszi, hogy szeszélyből nem ülfem fel villanyosra?

— ?? Csönd.

— Van okom rá, — folytatta lebamulva a kéjesen, lustán hömpölygő Dunára. A vidám napsugárban ébredni látszott a város. Olyan volt, mint egy álmos lump, aki mozogva zsémbesen nyújtózkodik be a dologtalan vasárnap malmába.

— Oka van rá?

— Igen. Tavaly történt. Minden nap találkoztam vele. A nevét sem tudom. Nem akartam megtudni. Kishivatalnok típus. Alacsony, könnyed járásu, dióbarna bársonyos szemü. Késő tavaszig egy kopott, agyonkefált kabátban járt, nyáron egy jószabásu de kinosan elviselt ruhában. Annyira megszoktam azt, hogy minden délben szinte ugyanazon a helyen, ismerős ismeretlenül elsiettünk egymás mellett, hogyha egy nap nem találkoztunk, — hát szinte hiányzott. Ugy tűnt fel

Kell-e ennél, a kisebbségi gyöngy-életnél, még kézzel foghatóbb és valószínűsőbb mártiri állapot?!

Mégis a nagy britt birodalom miniszterelnöke s a világ közvéleményének — a béke Circus Maximusába gyülemlő — publikuma, olyan mártirokat óhajt, kiket elevenen huztak karóba!

Hát próbálják meg ezt a kéjzsongató örömet is! Anglián fog mulni az a kicsi dolog, hogy mi esetet gondolkozunk azon, hogy vajjon vállaljuk-e a birkák mártirságát is!? G. F.

Amsterdamban

egy kicsiny nemzet lelkes fiai küzdenek hazájuk dicsőségéért. Kevesen vannak s kevésből lettek válogatva. Goliáthokkal küzdenek és temérdek rosszakaratot kell legyőzniök. De győznek, vagy legalább is az elsők között vannak. A magyar trikolor már nem egyszer repült fel a stadion árbócára s a magyar himnusz akkordjai nem egyszer hatoltak a párás hollandus levegőn keresztül az égig. Rigában a legfiatalabb magyar generáció a cserkészek lettek az elsők 14 nagy nemzet fiai közül, a sakk olimpia győztese a magyar csapat s 42 nemzet legkiválóbbjai között folyó versengésben a legszámottevőbbek között vagyunk. Magyar erények küzdenek hittel kitartással. A sötétség oszlik a magyar égről. Az a kárpit mely eddig Magyarország nyugati határán a keletet, a Balkánt jelentette, le van szakítva. Az Amsterdami diszpáholy előtt elvonuló magyar tornász-csapat léptei alatt már megdobbann a föld s a királyi páholy előtt meghajló magyar lobogó, már a testi és szellemi kulturában egyenlők büszke önérzetével szökkent ismét a magasba.

Kevesen vagyunk de hittel akarattal telten. Nem délibábos álmok kergetői vagyunk már, de érezzük a magyar geniusz ujjá születését bennünk, mely nem engedi, hogy az idők viharában megroppant testben elveszen a lélek is. Ez a lélek él s berepüli a világot. Még barátok nélkül küzd, de győz, még csak a küszöbön áll, de Botond

ez az egész kedves „ismeretség“, mint mikor két vonat elrobog egymás mellett, irányuk, céljuk, sorsuk szigoruan kötött: a sinekhez. Gyakran az volt az érzésem, hogy nemcsak akkor simogat áhítatos tisztelettel szemsugaraival, amikor elhaladunk, hanem hogy hosszan, vágyón utánam néz.

Istenem, milyen semmiségek néha milyen nagy fordulatot adhatnak eseményeknek. Egy déliben szokásom ellenére a kapu alatt megnéztem magamat a kapu üvegében. Ebben a pillanatban haladt el a kapu előtt. Ha néhány pillanattal hamarabb lépek ki, összeütöközünk és...

— De nem untatom nagyon?

— Sőt. Folytassa csak.

Uj ruha volt rajta. Elébe akartam vágni és átsiettem a tulsó oldalra. Az az érzés fogott el, hogy követ. Követett, és ekkor egy furcsa bosszankodást éreztem. Igazságtalan vagyok sokszor.

— Lám új ruhája van és már képes szemtelenül megszólítani — gondoltam. Majd mérlegeltem egy ilyen ismeretség visszás voltát és úgy éreztem, hogy a kedves romantika csak kalanddá silányodna, eltekintve a „sinek-

buzogánya, mely ezer évvel ezelőtt csak megdöngette Bizánc érckapuját, ma már átvágta a kaput s a nyílson keresztül nyugat szellemi életébe, mint friss forrásnak üdítő vize, feltartóztatlanul árad be a magyarság eddig véka alá rejtett, tündöklő lánggal világító geniusza.

Amsterdam stadionjának homokján küzdő kis csapatunk minden egyes tagja tudja ezt. Mindegyik Botondként küzd, s művelt világ közvéleménye lassanként mégis csak fel kell rakja az elismerés babérkoszoruját az árva magyar lobogóra. —b—

LEVELEZÉS.

Sibiu, 1928. augusztus hó.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Linzből szöknöm kellett. A linzi polgártársak, hogy megismertek és mert nem cáfoltam meg azt az elerjedt hirt, hogy egy nagy török ujságnak vagyok a szerkesztője, oly tulusba vitt udvariassággal és szeretettel vetek körül, hogy ezt a sok jót és szépet, már nem bírtam ki. Tessék elképzelni, ha este felültem egy sörcsarnokba sörozni, egyszeribe körül ültek a spiszerek és ha jöttek, kenetteljesen a mellen keresztberakott kezekkel meghajoltak és úgy köszöntöttek, hogy szálám álajkum. A nyavalya törjön, mormogtam vissza, erre összedugták fejüket valamennyien egymástól kérdezték, „vasz hat ergezagt?“ A kérdezősködéseknek se vége se hossza nem volt. A hárem érdekelte őket nagyon, hogy mit csinál Szulámit, mit Zora és az ördög tudja, a többieket, hogy nevezték, hogy miért nem hoztam el őket, a feleségeket, ide Linzbe s ha sokan lennének, elhelyezték volna, kiki vállalkozott egyre, ha fiatal, mert ugyis szalmaözvegyek stb. Nyakravalót nektek, gondoltam. Aztán megmagyaráztam, hogy háremem ugyan van, de a legujabb alkotmány értelmében, csak egy, és ez a feleségem ki slájer nem hord, hanem igen is bubifrizurát és rövid szoknyát, akárcsak itt Linzben az ök asszonyaik.

Megmagyaráztam, hogy otthon nem perzsa szőnyegen guggolunk, hanem rendes székeken ülünk s nem fülemile nyelvet, hanem rendes bakhéndlit eszünk, a bort is megisszuk, sőt a sonkát is lenyeljük, de mindez

től“ a társadalombeli eltolodottságunktól. És tüntetőleg hirtelen átvágtam a villanyos sineken a Nemzeti előtt.

Egy isszonyu sikoltás rándította vissza a fejemet. Az új ruhás karját láttam csak kinyulni a sinek közül, mintha integetett volna: — Miért siettel úgy előlem?

Az a sikoly az volt a szerelmi vallomása. Az élettől bucsuzott, az agyonrobotolt és mégis szép fiatalágától. És mikor fiatal testét morzsolta a kerék ez az ordítása úgy hatolt rám, mintha bocsánatkérőleg, bucsuzva, szelid szemrehányással mondta volna:

— Szerettek!

Elájultam.

— Hát, látja ezért gyűlölöm a villanyost. Pedig nem szerettem szegényt — tette gyorsan hozzá.

Felelni akartam neki:

— De igen szerette, csak nem merte bevallani saját magának sem.

De ebben a pillanatban diadalmasan a hidról leduruzsolt egy sárga villanyos. És kinosan jajongtak a kerekei a fordulónál...

És így nem feleltem.

nem használt, másnap ugyanott kezdték a kérdezősködést ahol előző nap elhagyták. Ily körülmények között nem volt maradásom. Felültem egy D. D. G. gőzörsre leusztam Budapestig, onnan áthajtottam a keletre és kimondhatatlan hőségben lejtöttem egyenesen Sibiuba.

Persze ön igen tisztelt Szerkesztő ur kíváncsi mi a csodát csinállok én itt Sibiuban? Hja kérem annak hosszú históriája van. Tetszik tudni ugyebár, hogy pénzem, az mindig szűken volt, nyaralni azonban okvetlenül akarok, eljöttem ide egy rokonomhoz tehát látogatóba és az ő konyháján tengődöm jelenleg. Aztán van egy unokaöcsém, akit nagyon szeretek, ennek a felesége a másfél éves leánykájával, itt hősi Sze... — pardon Sibiuban. Hősi kérem, mert ebben a rettenetes kánikulában nem lehet hűsülni, csak hűsülni megülni. Hát vannak, az bizonyos, ott-hon is szép kicsi gyermekek, de ilyen bájos anygalka, aligha található, mint a kicsi hugom. Aranyos hajfürtök, rózsás arcocska, hamvas mint az őszi barack, olyan szemtelen orra mint az apjának, ajkai mint a nagyapjának és a szemei olyan ragyogó kékek mint a Murilló anygalkáinak. Persze ez utóbbit az anyjától kapta. És már most olyan szeretetre méltó, oly udvarias és jószívű, mint a nagyanyja.

Punihoz, (így hívják becézgetve) hozzá nyulni nem merek, mert félek, hogy hatalmas mancsaimmal valahogy összetalálom ropantani, csak nézem, nézem, gyönyörködöm benne. Homlokomon elsimulnak a godterhes redők, keserveimet elfelejtem, gyengéden meg-simogatom Pumi aranyfürtjeit, miközben Ő kíváncsian szedegeti ki Regálé cigarettáimat. Mamája hirtelen ölbe kapja Pumit, nem szabad és egyet legyint Pumi hátlapjára. Jaj! Pumi lefelé huzza két kis orcácskáját, egy nagyot lélegzik és neki készül keservesen obstruálni ezen nem érdemelt bántódás miatt. Erre mamája össze-vissza csókolja és megmagyarázza, hogy a Regálék á á. És Pumpi megérti, elfelejt sírni, félre tolja a cigarettákat, hogy ez á á.

Ah, Uram Istenem, ha nekem volna egy ilyen aranyos jószágom, annak minden szabad volna, még a Regálékat is összetörni, úgy sem érnek azok sokat.

De nekem sohasem lesz ilyen aranyos fürtű gyönyörűségem, mert — mert én fekete vagyok. ALPHA.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

A szászvárosi aszfaltjárdákon, egy idő óta, nagy kerékpár startolások folynak, mintha csak a pesti kerékpár olimpiászra készülne városunk érdemes biciklistái. A kerékpározók által kisajátított aszfaltról leszorultunk az ut testre, hol, ha kánikula van, elsüppedünk a porba, ha meg egy kis csepergés van, bele ragadunk a barátságos agyagba. Sokszor éppen, mikor a kapun szándékozunk kitépni: üt le a lábunkról valamelyik kerekkes sport vitéz ur. Megtörtént már az is, hogy a templomból jövők csoportjába szaladt bele egy számozatlan kerékpár s hazafelé tipegő néniket vert le roskatag lábaikról.

A legnagyobb kerékpár forgalom az új kollegium előtti aszfalton, meg a Sétatér-utcán szokott lezajlani s jaj annak, ki zokszót próbál intézni a tova rohanó startolók után, mert a legtöbbje az aszfalti sportolónak: vagy hatósági alkalmazott, vagy fegyvert viselő férfiú. Tehát az ilyenekre felesleges a figyelmeztető, vagy éppen kérelmező szót pa-

zarolni, mert ugyis falrahányt borsó lesz minden erőlködésünk.

De kérjük a városi hatóságot és a rendőrséget, hogy a legszigorubb büntető rendszabályokat léptesse életbe az aszfalton biciklizők ellen — mert igazán ma holnap végzetes kimenetelű elgázolásokról fogunk hallani — hiszen a minapában is egy kis gyermeket csak a Gondviselés mentett meg egy szászvárosi kerekas olimpikon által való agyon gázolásától!

Egy gyalogos polgár.

HIREK.

Dohányfüst

mellett érdekes statisztika olvasásába lehet elmerülni. Az osztrák dohányjövődék ugyanis takaros kis füzetben számol be működéséről. Ebből a füzetből kiderül, hogy a kis osztrák köztársaság, mely mindössze hetedfél millió lakót számlál, évente tizenegymillió kilógramm dohányt füstöl el, 315 millió shilling értékben, úgyhogy a derék osztrákok fejenként körülbelül másfél kilógramm dohányt használnak el s negyvennyolc shillinget költenek szenvedélyükre. Aki szereti a pontoskodást, az megtudhatja, hogy Ausztriában évente 204.312.104 szivar és 4.391.093.796 cigarettát szívnak el. Stephan Dirk egy könyvet írt most a dohányzás lélektanáról. A szerző azon bölcselkedik, hogy a dohányzás szenvedélye a hiveit egy esztétikai vallásban egyesíti.

Vajjon miben is áll a füstölés varázsa? Tévedés az okát pusztán a dohány szivizgató voltában keresni, nemcsak nyelvünket és nyünkét gyönyörködteti. Fővonzóereje — legalább a könyv írója szerint — az, hogy a szaglóidegeinkre hat és szemünkre, mellyel merengve követjük a füstmacskákat. Sötétben alig dohányzunk. A keleti ember, amint a kék fellegetek szemléli, el-el tűnődik az élet mulandó voltán, bizonyos nirvánás közönybe süpped.

Annyi bizonyos, hogy mikor Jean Micko, a lisszaboni francia követ, 1570 ben Medici Katalinnak az első doboz szőke dohányt küldte, hogy elmulassa vele féldali fejtörését, nem is álmonhatott arról, milyen nagy pályafutást tesz majd Európában a dohány.

Ellenségei most egy kiállítást rendeznek, hogy meggyőzzék az embereket e szenvedély káros voltáról. A kiállítás falán mindenekelőtt ez a tábla lóg: „Tilos a dohányzás.” Szemléltető ábrák mutatják, hogy a nikotin milyen betegségeket okoz, melyek közül felsoroljuk a következőket: idegbaj, gégerák, gyomorrák, vesezavarok, gümőkór, csusz stb.

A látogatók megnézik a kiállítást, aztán mihelyt kiérnek a kapuba, rágyujtanak.

— **A Bethlen-kollegium nyilvánossága.** A közoktatásügyi minisztérium mellett működő állandó tanács (Consiliul Permanent), melynek hatáskörébe tartozik a magán iskolák nyilvánossági jogának elbírálása, augusztus 31-én tartott ülésében a Bethlen-kollegium mindkét tagozatának, a gimnáziumnak és a tanítóképzőnek is, internátusaikkal együtt megadta a nyilvánossági jogot. Amint értesülünk, az ügyet a tanácsban Peteanu főfelügyelő referálta, elismerve, hogy az intézet elhelyezése és felszerelése minden tekintetben megfelelő s benne komoly és lelkiismeretes munka folyik. Voltak azonban személyi természetű kifogásai, mint pl. a törvényes korhatárt elért tanárok nyugdíjazása, a

román nyelvi vizsgát még le nem tett tanárok vizsgára kötelezése stb. A tárgyaláson, amint értesülünk, jelen volt Makkai Sándor ref. püspök is, aki éppen a ref. iskolák nyilvánossága ügyében utazott le Bukarestbe, megszakítva nyári szabadságát. Minthogy a főgimnázium nyilvánossági jogának azonnali megadása a kifogások megszüntetésétől függött s minthogy a kívánságok nem voltak teljesíthetetlenek, a püspök kezességét vállalt arra, hogy az intézet azokat szept. 15-ig teljesíteni fogja. Az internátusok és a képzőintézet a nyilvánossági jogot minden különösebb feltétel nélkül kapták meg.

— **Házasság.** Kulcsár Vilmos és Gyenge Ilus, e hó 5 én, a múlt vasárnap d. u. esküdtek egymásnak örök hűséget a reformátusok oratóriumában. — Simon Ferenc petrozsényi ref. ig. tanító szintén e napon tartotta esküvőjét Algyógyon Fábrián Irénke petrozsényi ref. tanítónővel, Fábrián Lajos algyógyi lelkész kedves leányával.

— **Érdekes csillaghullás.** E hó 6-án este 10 óra tájban kivételes égi tűneményben gyönyörködhettek Szászváros esti korzóján a járőrök. A keleti égbolton egy asteroid vakító ibolyás fényvel rohant lefelé a falimamentumon a maga görbe pályáján. A láthatár alján kettévált a gyönyörűn ragyogó hulló csillag és elvesztve ibolya sugarakban sziporkázó fényét, mint két tüzesgolyó vörös fényben izzva tűnt el, szemünk elől. Érdekes fénytani kísérője volt a meteor-hullásnak, a 3 méter hosszúságban látszó hullámos fénycsóva is.

— **Halálozás.** Schönhardt Viktor, szászvárosi 43 éves fodrásmester, tragikus körülmények között hunyt el, egy operáció következtében, e hó 7-én. Nagy részvéttel kísérték utolsó útjára a szimpátikus iparost a luth. egyház szertartása szerint e hó 9-én.

— **Borzalmas szárazmenkőcsapás Dédácson.** A múlt hetekben Dédácson egy vasárnap délután hirtelen elsötétült az ég s anélkül, hogy eső esett volna, egy u. n. száraz bolygó-villám belecsapott a Stefan Petru házába. Stefan kislány az ajtóban állott s az apa a szobában volt, hol éppen beszélgetett egy leány rokonával. A fiucsukát a száraz villám egy szempillantás alatt agyonsúlytotta, az apának nagyobb sérüléseket okozott. A leány az ijedség következtében, mivel a bolygó menkő a fejét körülszaladta, megőrült. A falut nagy rettegetes tartja most is izgalomban.

— **A szászvárosi állami anyakönyvi kerület házassághirdető táblájáról.** Völegény: Nedel Mihuc János 26 éves gör. kel. vallású nőtlen cipész szászvárosi lakos. menyasszony: Dud Anna 21 éves gör. kel. vallású hajadon örményesi lakos.

— **A Valea nevű erdő rész legelővé átváltoztatása** ügyében a hivatalos eljárás formális megpecsételése megtörtént e hónap 7-én, amikor a kisajátítások megyei bizottsága (comisie județană pentru exproprieri și improprieri) kiszállva a helyszínre, a comitetul agrarnak ez évi április hó 3-án hozott abbeli határozatát végrehajtotta, amikor a kérelmezők ott megjelent képviselőinek ünnepélyesen tudomására hozta, hogy a nevezett erdő részből 999 holdnyi terület e naptól kezdve legelőterületként fog kezeltetni, a tulajdonos város hatóságának lévén feladata az átalakítás körül szükséges intézkedések foganatosítása.

— **Kun Béla és Wolff ezredes.** Mindenki előtt ismeretes, hogy Kun Béla a hírhedt szovjetvezér elfogatása alkalmával, Wolff ezredes, az osztrák császárpárt törhetetlen

tagja, egy kiállványban arra szólította fel a magyar hadsereget, vonuljon be Bécsbe és csináljon ott rendet. Ez a felszólítás senki előtt se tűnt föl olyan komolynak, aminőnek azt az államügyészesség tekintette, amikor hazaárulás vádjával elfogatási parancsot adott ki a császárhű ezredes ellen. Wolff ezredes tehát az egyik, Kun Béla, a másik véglet miatt került vizsgálati fogságba és a bécsi bíróság ismét fejetetejére állított igazságot szolgáltatott, amikor ítéletet mondott ebben a két ügyben. Kun Bélát, az államokat felforgatni akaró alkalmatlan és jógerősen kiutasított szovjetvezért, akiről minden kétséget kizáróan megállapították, hogy nem csupán Ausztria, hanem a környező államok rendjének felforgatására is törekedett, elítélték 3 havi fogságra, Wolff ezredes az izig-vérig osztrák hadfit, akinek hangos kardcsörtetésére még egy legyecské se igen reagált, hazaárulásért egy évi súlyos börtönre kárhoztatták. Az ítélet létrejöttén igen keveset változtat, hogy Wolff ezredes betegsége miatt szabadlábra helyezték. Itt említtük meg, hogy Kun Bélát már haza is toloncolták Moszkvába, ahol — csak egy csepp — hogy jól el nem verték. Igazán kár az ép bőrőért!

Petőfi és a halál.

Írta: *Gergely Ferenc.*

I.

Ide s tova — nemsokára — 80 éve már, hogy az a csodálatos élet, melynél megkapóbb, pompásabb, sugarosabb élet még nem lobogott el e földtekén, — a segesvári páston észrevétlen és titokzatosan suhant át a halhatatlanság mithikus fényhonába.

Egy huszonhat éves fiatal lángész, ifjúságának igézetes virágjában és hihetetlen vérhőségű erejének még kiadatlan idejében, de tűneményes dicsőségének teljes zenitjén: szakad le a magyar nemzet életéről, hogy a Gondviselés vaskezeinek műve után, csodás és vérforralóan lelkesítő legyen ennek a költőnek eltűnése és hogy legendává váljon a csaták, e legnagyobb Tertenszának, élet befejezése.

Ide s tova 80 éve már, hogy utóljára látták s im most is újra él, a soha ki nem haló legendéknak fel-fel lobbanó tűzében.

Nincsen a világon még egy halhatatlan, kinek megdicsőülése, úgy át lenne szöve a titokzatosság s a fantázia bizarul kombinálódó színeivel, mint a Petőfi halála. Mendenesetre előre érezte, megjósolta s makacsul ki is követelte magának, hogy próféciája maga felől szórul-szóra beteljesüljön. Alföldön született, de Erdélyben halt meg, hogy a megdicsőülésben is össze kösse a magyar sziveket, mintha örökölt kívánta volna hagyni nemzetének: szeressétek egymást, ne hagyjátok egymást! Legyetek áldozatosan büszkék fajotokra, mint én voltam megmérhetlen büszke önfeláldozó és hűséges — az utolsó lehelleget!

Sokszor kísértet már a vágy, a legönfeláldozóbb magyar lelkekből kitudakolni, hogy mint nézte a halált? Mit mond fantáziája a halálról, melynek korai jöttét is megjövendölte — pontosan és részletesen, a költő prófétálás rádió-szemeivel.

A halál már a római költő szerint is testvér az álommal. Consanguinens Leti Sopor! Az álomba merülés feltételes szimboluma a föltétlen halálnak. Petőfinél olyan viszonyban vannak egymással a halál és az élet, mint a nappal és az éjszaka; mikor az egyik él, meghal a másik. Petőfi rendszerint az ellentétességgel jelöli a halált s ezért a róla szóló képeiben, hangulat színeiben: ez az ellentétesség dominál. Ha az életet tavasszal jelöli: tél lesz

a halál képe, ha az élet piros: a halál sárga vagy fekete, ha az élet futó folyam, a halál szomorú rév, ha az élet zengő hangszer, a halál siket kőszirt.

Az élet elröppenését a sebesen szárnyaló madárhoz hasonlítja, az ember tűnődve néz utána. Petőfi még házas életének szinte a hajnalán sóhajtja el a legmélyebb, legszomorubb szavakat, amiket fiatal lélek a nagy változó csodáról mondhatott: „Csak annyi az élet, mint futó felhőnek árnya a folyón, mint tükrön a lehellet.” A világtörténelemmel foglalkozva, egyre görgeti a lelkét ezeken a kérdéseken: „Hát ha úgy vagyunk, mint a hullám amely dagad, aztán elsimul, mint a kő, melyet felhajítanak, aztán lehull, mint a vándor, ki hegyre mászik s ha a tetőt elérte, ismét leballag; s ez így tart mindörökké: föl és alá, föl és alá!”

Petőfi szerint van szép és csúf halál. Ki az emberiség jövőjéért hal meg, szépen hal meg. A szelid halál a szenvedések altatója. Hatalmas ur az elmulás; királyok-királya. Körötte fekszenek szétszórva eltört koronák, hervadt virágok, meghasadt szívek. Láthatatlan rém a halál; mindig életet eszik s még sincs élete. Nagy kérdőjel, melyre még nem felelt meg sem az idő, sem a bölcsesség. Shakespeare „nem ismert tartománynak” hívja a halált, honnan még nem tért vissza utas. Byron meg úgy képzei, mint a folytonosan türelmetlenül zakatoló örök hitelezőt.

A halált Petőfi — leszámítva a szabadságért való önfeláldozást, — igen tragikusnak látta, talán azért, mert a halál megértéséhez, értékeléséhez, hosszabb életpálya kell, mint az ő 26 és fél esztendeje. Lélektanilag csak úgy értjük meg az élet feláldozását követelő költőnek a halálról írott képeit, ha azt valljuk, hogy Petőfi a szabadságért, az emberiség üdvéért: valósággal elaltatja magában a halálfélelmet és nem engedti annak félelmeit átrohanni áthévílt lelkén. Vagy az is meglehet, hogy a legtöbbször olyan keservesen élt és ifjúsága olyan küzdelmes volt, hogy az önfeláldozásban nem is látta rettentőnek az elmulást.

(Folyt. köv.)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen halottunk temetése alkalmával fájdalomunk enyhítésében bármi módon részesek voltak, fogadják mélyeségű hálánk kifejezését.

Örv. Szász Andrásné és családja.

Vonatok érkezése és indulása.

Tövis felől érkezik:	Piski felé indul:
243 sz. Személyvonat 129	133 órákor
239 " " " 812	816 " "
241 " " " 1751	1754 " "
21 " Gyors " 945	946 " "
5 " Express " 209	210 " "
Piski felől érkezik:	Tövis felé indul:
244 sz. Személyvonat 348	350 órákor
240 " " " 1102	1106 " "
242 " " " 1937	1940 " "
6 " Express " 439	440 " "
22 " Gyors " 2108	2110 " "

Munkásvonatok.

Piski felől érkezik:	Alkenyérig indul:
Munkásvonat 501	502 órákor
" " " 1720	1721 " "
Alkenyérrel érkezik:	Piskiig indul:
Munkásvonat 610	611 órákor
" " " 1901	1902 " "

Autóbuszok 25 perccel vonatérkezés előtt indulnak az összes vonatokhoz, a munkásvonatok kivételével.

Kitűnő és jóminőségű kenyér- és tészta-liszt a legolcsóbb napi áron **F. Ábrahám** cégnél kapható, (Ország-ut). 17 1—4

Eladó egy féderes hintó, szekér (féderes), két jámbor, 8 éves ló, parádés hámok. Ára 45.000 leu. Dr. Tincu Aurél orvosnál Cugir, jud. Hunedoara. 12 3—3

Ne üljön fel hangzatos reklámoknak! mert a legizlésebb kivitelű nagyításokat

Zweier Róbert

fényképésznél rendelheti.

Fekete, Sepia, Aquarell, Pastell, Olaj- és Gravour kivitelben.

Olcsó árak!
Garantált munka!
13 3—5 **Fizetési kedvezmény!**

Értesítés!

15 1—2

Tisztelettel értesitem Szászváros és vidéke t. közönségét, hogy a Széles Endre ur algyógyi „Megváltó”-hoz címzett gyógyszerári jogositványát megvettem és a modern kornak valamint a közegészségügyi törvényeknek megfelelő teljesen új

gyógyszertárat

rendeztem be a földmives-iskola épületében a főuton, melyet a múlt hó 31-én megejtett hivatalos vizsgálat után e hó 1-én átadtam rendeltetésének. Raktáron tartom az engedélyezett bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességeket, kozmetikai cikkeket, a Schwarzlose berlini cég elsőrangú illatszereit, továbbá gummi és betegápolási cikkeket.

Különösen figyelmébe ajánlom a t. közönségnek saját készítésű havasi málna-szörpömet, áfonya gyógyboromat, „Flóra” növény és virágtápsómat, valamint elsőrangú és kipróbált kozmetikai készítményeimet. — A t. közönség megtisztelő bizalmát kérve, vagyok kiváló tisztelettel:

HARY SÁNDOR, gyógyszerész.

Az Algyógyfürdőre közlekedő autóbuszok megálló helye.

Nincs a megyében napilap,

s így a megyei vonatkozású eseményeket, személyi és egyéb híreket, rendeleteket s üzleti vonatkozású hirdetéseket

csak a megyében megjelenő ujságokból olvashatja.

Rendelje meg a 16 év óta fennálló s a megye minden részébe járó

„Szászváros és Vidéké”-t

Előfizetési ára: Egész évre 240, félévre 120, negyed évre 60 leu. Hirdetési olcsók!